

5. Конституція України : Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 11.11.2022).

6. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text> (дата звернення: 11.11.2022).

7. Ясинок М.М. Доступ до правосуддя як важлива гарантія демократичного суспільства. *Університетські наукові записки*. 2013. № 1. С. 79-85.

8. Бурий В. О. Право на доступ до правосуддя як одна з передумов забезпечення інших прав і свобод людини. *Наукові записки НаУКМА*. Юридичні науки. 2018. Т. 1. С. 25-28.

Ключові слова: глобалізація, цифровізація, правнича допомога, безоплатна правова допомога, правове просвітництво, доступ до правосуддя.

Key words: globalization, digitalization, legal aid, free legal aid, legal education, access to justice.

Грезіна Олена Миколаївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»
кафедра загальної теорії права та держави
начальник відділу оцінювання якості вищої освіти ЦООПАР*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗАКОНОДАВСТВА В ОСВІТНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ ТА ФРАНЦІЇ

Освіта є основою для розвитку суспільства, і тому дослідження освітнього права є перспективним напрямом розвитку національної

юридичної науки в умовах входження України до європейського освітнього простору. Для України надзвичайно важливим є вдосконалення на загальноправових принципах освітнього законодавства, оскільки досконалість та повнота нормативно-правової бази є необхідною умовою формування та реалізації державної освітньої політики. Актуальними є всебічна модернізація освітньої сфери з виділенням необхідних ресурсів для їх впровадження. Для успішного здійснення процесів модернізації в євроінтеграційному контексті вагомим значення набуває правове регулювання цієї сфери, яке стає інструментом розвитку освіти.

Для проведення повного аналізу освітнього законодавства України, розкриття недоліків та переваг, об'єктивного визначення напрямків удосконалення, необхідно провести дослідження міжнародного досвіду у цій сфері. Франція є однією з європейських країн, яка проводить активну політику із міжнародного співробітництва в сфері освіти. Саме дана країна є прикладом ефективного вирішення питань, які виникають та пов'язані із освітньою сферою.

У Франції, як одній із активних учасниць Болонського процесу, простежуються тенденції та закономірності, притаманні Європейському освітньому простору загалом: різноманіття вищих навчальних закладів та організація навчального процесу в них, доступність усіх верств населення до здобуття вищої освіти, децентралізацію освітньої сфери, ефективно забезпечення якості вищої освіти. Водночас зберігаються національні самобутні традиції [2, с. 118].

Як зазначає Р.В. Шаповал, формування достатньої і прогресивної законодавчої бази освіти є одним із основних факторів, які можуть забезпечити можливість реалізації прав громадян на освіту. Тому прийняття достатньої, дієвої законодавчої бази галузі освіти, своєчасне внесення змін у діючі закони, а також реалізація вже прийнятих законів – актуальне, важливе і надто складне державне завдання [1, с. 1110].

У сфері освіти прийнята велика кількість нормативно-правових актів. Головною метою яких є забезпечення правове регулювання галузі освіти. Основним джерелом формування освітнього законодавства є Конституція України.

Так, право на освіту встановлено ст.53 - громадяни мають право безоплатно здобути вищу освіту в державних та комунальних навчальних закладах на конкурсній основі. Відповідно до ст. 54 Конституції, громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності [3].

Право на освіту у Франції, як і в Україні, також проголошується на конституційному рівні і його підґрунтям є Конституція Франції та Кодекс про освіту Франції. Сутність права на освіту полягає в можливості кожного розвивати свою особистість, підвищувати рівень початкової і безперервної підготовки, включатись у суспільне та професійне життя, виконувати своє громадське призначення. Але, на відміну від України, у французькому законодавстві із більшою силою виражається публічний характер освіти. Зокрема, вона проголошується первинним національним пріоритетом, а організація публічної безкоштовної та світської освіти на всіх рівнях визнається обов'язком держави [4].

Кодекс про освіту Франції введений у дію ордонансом Президента Французької Республіки. У Франції кодифікація розуміється як збір, об'єднання постійно чинних правових норм, що відносяться до певної сфери суспільних відносин, саме тому, кодекс не створює нові правила, а пояснює лише існуюче право. У Франції освіта є обов'язковою для дітей від 6 до 16 років незалежно від статі та громадянства. Обов'язковий характер освіти забезпечується чіткою регламентацією в Кодексі про освіту порядку вступу дитини до державної чи приватної школи або здобуття нею освіти в

сім'ї та, що важливо, встановленням санкцій за такі порушення. Характерно, що в разі вчинення порушення, батьки або особи, які їх заміщують, а також навчальні заклади притягаються до кримінальної відповідальності [5, с. 16].

Отже, реформування українського законодавства сприяє його наближенню до європейської моделі системи освіти. Освітнє законодавство Франції гарантує безперервність освіти як національного обов'язку, закріпленого в статті Кодексу про освіту Франції. Сутність принципу безперервності освіти законодавець вбачає у можливості кожного протягом всього життя підвищувати свій рівень підготовки і адаптуватися до економічних і соціальних змін і підтвердити отримані знання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Шаповал Р.В. Правове регулювання освіти в Україні. *Форум права*. 2011. № 1. С. 1110-1115.
2. Дурдас А. Вища освіта Франції: особливості структури та тенденції розвитку. *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Аксіологічні аспекти в розвитку науки та освіти*. Конін-Ужгород-Херсон-Кривий ріг. Посвіт. 2018. С.116-118.
3. Конституція України від 28 червня 1996 року. 1996. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/254%EA/96-%E2%F0>
4. Уткіна М.С., Янішевська К.Д. Характеристика законодавства в освітній сфері України та Франції: порівняльний аналіз. *Збірник наукових праць «Науковий вісник Херсонського державного університету»*. Випуск 5. Том 2. Х.: «Гельветика», 2014. С. 266-270
5. Мельничук О.Ф. Забезпечення конституційного права на освіту: досвід Франції. *Журнал східноєвропейського права*. 2014. № 6. С. 15-20.

Ключові слова: освіта, право на освіту, законодавство у сфері освіти, забезпечення якості освіти, європейський освітній простір.

Key words: education, the right to education, legislation in the field of education, ensuring the quality of education, European educational space.

Хохлов Олександр Валерійович

*Національний університет «Одеська юридична академія»
аспірант кафедри загальної теорії права та держави*

РОЗВИТОК СУЧАСНОГО ВІЙСЬКОВОГО ПРАВА

Серед важливих сучасних наукових розробок української юриспруденції особливе значення та актуальність мають дослідження проблем права національної безпеки і військового права, що обумовлено, насамперед, системним реформуванням сектору безпеки і оборони України, яке здійснюється в умовах вирішення практичних питань забезпечення захисту конституційного ладу, суверенітету, територіальної цілісності України від збройної агресії.[1]

Військове право в Україні — це галузь національного права, норми якої регулюють суспільні відносини у сфері будівництва, розвитку, життєдіяльності збройних сил та інших утворених відповідно до чинного законодавства військових формувань.[2]

Військове право відноситься до публічного права будь-якої держави, його складна система містить інститути (право військової служби, право воєнної безпеки, право внутрішньої служби, військово-дисциплінарне право) та взаємодіє з іншими галузями публічного права на основі сучасності. Військове право України є комплексною галуззю національного права, здійснює регулювання військово-публічних відносин, суб'єктами яких є не лише військовослужбовці, але спеціально-визначені законом органи державної влади та управління, військові частини та установи, органи